

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
(повне найменування вищого навчального закладу)

Економічний факультет
(назва інституту / факультету)

Кафедра бізнесу та управління персоналом
(назва кафедри)

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан економічного факультету

Роман ГРЕШКО

« » 2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни

«Економіка підприємства»
(назва навчальної дисципліни)

обов'язкова

(вказати: обов'язкова / вибіркова)

Освітньо-професійна програма «Облік і оподаткування»
(назва програми)

Спеціальність 071 «Облік і оподаткування»
(вказати: код, назва)

Галузь знань 07 «Управління та адміністрування»
(вказати: шифр, назва)

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)
(вказати: перший бакалаврський/другий магістерський)

Факультет Економічний факультет
(назва факультету/інституту, на якому здійснюється підготовка фахівців за вказаною освітньо-професійною програмою)

Мова навчання українська
(вказати: на якій мові читається дисципліна)

Чернівці 2025 рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Економіка підприємства» складена відповідно до освітньо-професійної програми «Облік і оподаткування» спеціальності 071 «Облік і оподаткування» галузі знань 07 «Управління та адміністрування» (зміни затверджені рішенням Вченої ради Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича від 26.05.2025 р. протокол №6 та введені в дію наказом ректора №189 від 28.05.2025р.)

Розробник: Ксьондз С.В., асистент кафедри бізнесу та управління персоналом, к.е.н., доцент
(П.І.Б. авторів, посада, науковий ступінь, вчене звання)

Викладач: Ксьондз С.В., асистент кафедри бізнесу та управління персоналом, к.е.н., доцент
(П.І.Б. викладача, посада, науковий ступінь, вчене звання)

Погоджено з гарантом ОП

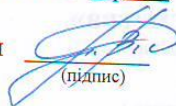

(підпис)

Ірина НИКИФОРАК
(ім'я, прізвище)

Затверджено на засіданні кафедри бізнесу та управління персоналом

Протокол № 1 від « 26 » серпня 2025 року

Завідувач кафедри

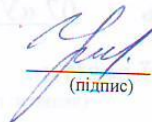

(підпис)

Любов ВОДЯНКА
(ім'я, прізвище)

Схвалено методичною радою економічного факультету

Протокол № 1 від « 27 » серпня 2025 року

Голова методичної ради економічного факультету

(підпис)

Ірина НИКИФОРАК
(ім'я, прізвище)

1. Мета навчальної дисципліни

Метою дисципліни є формування у студентів сучасного економічного мислення і системи спеціальних знань з основ функціонування окремих складових виробничо-господарського механізму підприємства, з питань аналізу його виробничої діяльності, обґрунтування економічної стратегії розвитку підприємства на ринку, методології розрахунку важливих показників господарської діяльності з врахуванням чинників внутрішнього та зовнішнього середовища функціонуючого підприємства.

Навчальна дисципліна «Економіка підприємства» є нормативною з циклу дисциплін професійної та практичної підготовки бакалаврів.

Програмні результати навчання з цієї дисципліни, що визначені освітньо-професійною програмою (ОПП), обумовлюються тим, що «Економіка підприємства», як галузь знань, базується на пізнанні та усвідомленому використанні економічних законів (загальних, обмеженої дії та специфічних). Звідси, виявлення конкретних форм прояву цих законів у господарській діяльності підприємства можна вважати **загальним предметом** курсу «Економіка підприємства». Попри все сказане вище, **економіка підприємства** – це і об'єкт реалізації прав **Номо-еconomics**, тобто **людини-економічної**, шляхом забезпечення економічних потреб як *людини-працівника*, так і *людини-власника* в одній особі через реалізацію їх економічних інтересів.

Вільне підприємництво в даний час є важливим інструментом (або джерелом) задоволення економічних потреб та інтересів як *людини-працівника*, так і *людини-власника*. Створення власного підприємства або участь в управлінні діючого підприємства в якості людини-працівника та людини-власника вимагають ґрунтовних знань з економіки. Завдяки їм можна досягати значних успіхів у реалізації власних економічних інтересів і задоволенні власних потреб.

Більшість населення реалізують свої економічні інтереси не тільки за рахунок власної праці в якості найманих працівників, але й як співвласників підприємств або незалежних підприємців. Деякі економісти називають сучасний етап розвитку економіки «економікою співучасті». Залучення персоналу компаній до управління та участі в капіталі реалізується шляхом випуску внутрішніх акцій, причому, як правило, за пільговими цінами. На підприємствах, що практикують участь робітників і службовців в акціонерній власності та прийнятті рішень, збільшується зайнятість, підвищується мотивація та продуктивність праці, зменшується плинність кадрів, збільшується обсяг продаж.

Пререквізити: навчальна дисципліна «Економіка підприємства» відповідно до структурно-логічної схеми освітньо-професійної програми слухається здобувачами освіти в сьомому семестрі четвертого року навчання на підставі вивчення таких навчальних дисциплін «Економічна теорія», «Мікроекономіка», «Менеджмент», «Макроекономіка». Для підвищення ефективності вивчення навчальної дисципліни «Економіка підприємства» здобувачу пропонуються такі вибіркові дисципліни: «Етика та бізнес-культура», «Соціальна відповідальність бізнесу».

3. Результати навчання. Відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів галузі знань 07 «Управління та адміністрування» за спеціальністю 071 «Облік і оподаткування» (освітня програма «Облік і оподаткування») вивчення дисципліни «Економіка підприємства» сприяє формуванню таких компетентностей і програмних результатів навчання:

Інтегральна компетентність: Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та проблеми в процесі навчання або під час професійної діяльності у сфері обліку, аналізу аудиту та оподаткування діяльності, що передбачає характеризується комплексністю й невизначеністю умов.

Загальні та фахові компетентності

ЗК01. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК03. Здатність працювати в команді.

Спеціальні (фахові) компетентності:

СК08. Ідентифікувати та оцінювати ризики недосягнення управлінських цілей суб'єкта господарювання, недотримання ним законодавства та регулювання діяльності,

недостовірності звітності, збереження й використання його ресурсів.

СК11. Демонструвати розуміння вимог щодо професійної діяльності, зумовлених необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної, правової держави.

Програмні результати навчання:

ПР01. Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем.

ПР08. Розуміти організаційно-економічний механізм управління підприємством та оцінювати ефективність прийняття рішень з використанням обліково-аналітичної інформації.

ПР11. Визначати напрями підвищення ефективності формування фінансових ресурсів, їх розподілу та контролю використання на рівні підприємств різних організаційно-правових форм власності.

ПР13. Усвідомлювати особливості функціонування підприємств у сучасних умовах господарювання та демонструвати розуміння їх ринкового позиціонування.

ПР15. Володіти загальнонауковими та спеціальними методами дослідження соціально-економічних явищ і господарських процесів на підприємстві.

ПР19. Дотримуватися здорового способу життя, безпеки життєдіяльності співробітників та здійснювати заходи щодо збереження навколишнього середовища.

ПР21. Розуміти вимоги до діяльності за спеціальністю, зумовлені необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної, правової держави.

Опис навчальної дисципліни

Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість		Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
Денна	2	3	4	120	30	30	-	-	60	—	екзамен
Заочна	2	3	4	120	8	8	-	-	104	—	екзамен

Структура змісту навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					Усь ого	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1. Теоретичні засади створення підприємства та формування його ресурсної бази												
Тема 1. Теорії підприємств і основи підприємництва	7.5	2	2			3.5	7.5	1	1	-	-	5.5
Тема 2. Види підприємств, їх організаційно-	7.5	1	1			5.5	7.5	-	-	-	-	7.5

правові форми.												
Тема 3. Зовнішнє середовище господарювання підприємств	7.5	1	1			5.5	7.5	1	1	-	-	5.5
Тема 4. Структура та управління підприємством.	7.5	2	2			3.5	7.5			-	-	7.5
Тема 5. Розвиток підприємств: сучасні моделі, трансформація та реструктуризація.	7.5	2	2			3.5	7.5	1	1	-	-	5.5
Тема 6. Ринок і продукція.	7.5	2	2			3.5	7.5	-	-	-	-	7.5
Тема 7. Планування діяльності підприємства.	7.5	2	2			3.5	7.5	-	-	-	-	7.5
Тема 8. Персонал підприємства, продуктивність і оплата праці.	7.5	3	3			3.5	7.5	1	1	-	-	5.5
Разом ЗМ 1	60	15	15			30	60	4	4	-	-	52
Модуль 2. Інвестиційно-інноваційна модель розвитку підприємства та фінансово-економічні результати діяльності												
Тема 9. Капітал підприємства.	7.5	2	2			3.5	7.5	1	1	-	-	5.5
Тема 10. Інвестиції.	7.5	2	2			3.5	7.5	-	-	-	-	7.5
Тема 11. Інноваційна діяльність.	7.5	2	2			3.5	7.5	-	-	-	-	7.5
Тема 12. Техніко-технологічна база і виробнича потужність підприємства.	7.5	2	2			3.5	7.5	-	-	-	-	7.5
Тема 13. Організація виробництва і забезпечення якості продукції.	7.5	2	2			3.5	7.5	-	-	-	-	7.5
Тема 14. Витрати на виробництво і реалізацію продукції.	7.5	2	2			3.5	7.5	1	1	-	-	5.5
Тема 15. Фінансово-економічні результати діяльності підприємства.	7.5	2	2			3.5	7.5	1	1	-	-	5.5

Тема 16. Економічна безпека та антикризова діяльність.	7.5	1	1			5.5	7.5	-	-	-	-	7.5
Разом ЗМ 2	60	15	15			30	60	4	4			52
Всього годин	120	30	30			60	120	8	8			104

3.3. Тематика лекційних занять з переліком питань

№ п/п	Назва теми з основними питаннями
Модуль 1. Теоретичні засади створення підприємства та формування його ресурсної бази.	
1.	Теорії підприємств і основи підприємництва. 1. Етимологічні аспекти навчальної дисципліни “Економіка підприємства”. 2. Погляд на природу підприємства в контексті еволюції економічної теорії. 3. Механізм руху підприємницького (виробничого) капіталу в контексті створення та функціонування підприємства.
2.	Види підприємств, їх організаційно-правові форми. 1. Підприємство, як суб’єкт господарювання та його характеристика відповідно до Господарського кодексу України. 2. Види підприємств та їх організаційно-правові атрибути.
3.	Зовнішнє середовище господарювання підприємств. 1. Визначення зовнішнього середовища та його характеристика. 2. Середовище прямої та непрямої дії.
4.	Структура та управління підприємством. 1. Суть та зміст управління підприємством. 2. Організаційні структури управління підприємством.
5.	Ринок і продукція 1. Пропозиція та попит (детермінанти попиту). Суб’єкти ринку та їх характеристика. 2. Параметри дії на збут.
6.	Планування діяльності підприємства. 1. Понятійно-термінологічна та сутнісна характеристика планування: загальнонауковий та управлінський аспект. 2. Цілі, принципи планування та методи планових розрахунків. 3. Різновиди планів та їх характеристика.
7.	Персонал підприємства, продуктивність і оплата праці. 1. Поняття, класифікація та структура персоналу. Кадрова політика підприємства. 2. Продуктивність праці персоналу: сутність, методи вимірювання та фактори зростання. 3. Сутність, функції та структура оплати праці. Елементи організації заробітної плати. 4. Форми, системи оплати праці та преміювання на підприємстві.
8.	Капітал підприємства. 1. Капітал підприємства та його понятійно-термінологічна характеристика: політекономічний аспект. 2. Капітал підприємства та його понятійно-термінологічна характеристика: фінансово-економічний аспект. 3. Основний капітал. 4. Оборотний капітал.
Модуль 2 Інвестиційно-інноваційна модель розвитку підприємства та фінансово-економічні результати діяльності	
9.	Інвестиції. 1. Інвестиції: економіко-правове визначення та понятійно-термінологічна характеристика.

	2. Інвестиційні проекти. 3. Фінансування інвестиційної діяльності.
10.	Інноваційна діяльність. 1. Понятійно-термінологічні основи інноваційної діяльності. 2. Сутнісна характеристика інноваційного процесу. Класифікація інновацій. 3. Стратегії інноваційної діяльності підприємства та світовий досвід організації інноваційних процесів.
11.	Техніко-технологічна база і виробнича потужність підприємства. 1. Понятійно-термінологічні основи та характеристика техніко-технологічної бази підприємства. 2. Виробнича потужність підприємства та її характеристика.
12.	Організація виробництва і забезпечення якості продукції. 1. Характеристика виробничого процесу та організаційні типи виробництва. 2. Організація виробничого процесу в часі та просторі. 3. Визначення суті поняття “якість продукції” та система управління якістю на підприємстві.
13.	Витрати на виробництво та реалізацію продукції. 1. Поняття витрати підприємства. 2. Поточні витрати та їх класифікація за функціональною ознакою. 3. Собівартість продукції та схема її формування в контексті визначення і класифікації поточних витрат підприємства. 4. Групування операційних витрат за однорідними економічними елементами та статтями калькуляції.
14.	Фінансово-економічні результати діяльності підприємства. 1. Поняття і класифікація доходу підприємства. 2. Прибуток як економічна категорія: теорії прибутку. 3. Прибуток як кінцевий результат діяльності підприємства. Сутність рентабельності.
15.	Розвиток підприємств: сучасні моделі, трансформація та реструктуризація. 1. Типові моделі розвитку підприємств (організацій). 2. Суть трансформації та реструктуризації: понятійно-правовий аспект визначення. Форми реорганізації підприємств.
16.	Економічна безпека та антикризова діяльність. 1. Змістово-типологічна характеристика економічної безпеки підприємства (організації). 2. Характеристика фінансової кризи. Система раннього попередження та реагування.

Тематика практичних занять з переліком питань

№ п\п	Назва теми (питання / завдання)
Модуль 1. Теоретичні засади створення підприємства та формування його ресурсної бази	
1.	Теорія підприємства і основи підприємництва 1. Сутність та концепції підприємства. 2. Моделі підприємства. Підприємство як система. 3. Право в основі функціонування підприємства. 4. Сутність та принципи підприємницької діяльності.
2.	Види підприємств, їх організаційно-правові форми 1. Організаційно-правові форми підприємств. 2. Унітарні та корпоративні підприємства. 3. Види об'єднань підприємств.
3.	Зовнішнє середовище господарювання підприємства

	3.1 Визначення поняття "зовнішнього середовища". 3.2 Проблеми, що зумовлюють складність дослідження зовнішнього середовища. 3.3 Етапи проведення аналізу зовнішнього середовища. 3.4 Сканування та моніторинг зовнішнього середовища. 3.5 Прогнозування зовнішнього середовища
4.	Структура та управління підприємством 1. Функції і методи управління. 2. Особливості підприємства як системи. 3. Типи організаційних структур управління. Виробнича і загальна структура. 4. Механізм зміни організаційної структури управління підприємством.
5.	Розвиток підприємств: сучасні моделі, трансформація та реструктуризація 1. Структура перебудови економіки та реструктуризація підприємств. 2. Практика здійснення та ефективність реструктуризації суб'єктів господарювання. 3. Проблеми впровадження організаційно-економічних і соціальних заходів реструктуризації.
6.	Ринок і продукція: 1. Сутність ринку, ринкових відносин. 2. Незалежність і економічна відповідальність суб'єктів ринкових відносин. 3. Державне регулювання ринку, його правовий супровід. 4. Чинники, що впливають на формування ринку у регіоні. 5. Продукція як результат функціонування ринку.
7.	Планування діяльності підприємства 1. Система планів підприємства, методи планування. 2. Середньо- та короткострокові плани. Методика розробки виробничої програми. 3. Бізнес-план, його зміст і структура
8.	Персонал підприємства, продуктивність і оплата праці 1. Структура персоналу підприємства та методи його формування. 2. Поняття та система показників оцінки продуктивності праці. 3. Форми та методи стимулювання персоналу. Заробітна плата як основна форма матеріального стимулювання персоналу. 4. Сучасна система управління персоналом
Модуль 2 Інвестиційно-інноваційна модель розвитку підприємства та фінансово-економічні результати діяльності.	
9.	Капітал підприємства 1. Поняття капіталу підприємства та його склад. 2. Методика оцінки стану та ефективності використання основних фондів підприємства. 3. Показники та шляхи підвищення ефективності використання матеріальних ресурсів 4. Оцінка та напрями підвищення ефективності використання оборотних коштів.
10.	Інвестиції 1. Сутність інвестицій підприємства та їх класифікація. 2. Методи визначення необхідного обсягу капітальних вкладень. 3. Оцінка економічної ефективності інвестицій та інвестиційних проектів. 4. Сучасні тенденції залучення і використання фінансових інвестицій в Україні.
11.	Інноваційна діяльність 1. Інноваційні процеси як сукупність безперервно виникаючих у часі і просторі прогресивних, якісно нових змін. 2. Науково-технічний прогрес та його вплив на інтенсифікацію виробництва. 3. Суспільні форми організації виробництва. 4. Оцінка ефективності технічних нововведень.
12.	Техніко-технологічна база та виробнича потужність підприємства 1. Значення і склад техніко-технологічної бази виробництва.

	2. Склад і характеристика виробничої інфраструктури. 3. Методика визначення потреб в окремих видах інструменту, енергії, палива, води, транспортних засобів.
13.	Організація виробництва і забезпечення якості продукції 1. Характеристика, структура і принципи організації виробничих процесів. 2. Організаційні типи виробництва. 3. Методи організації виробництва. 4. Виробничий цикл, його складові. 5. Виробнича та соціальна інфраструктура.
14.	Витрати на виробництво та реалізацію продукції 1. Поняття витрат, їх класифікація. 2. Собівартість продукції, склад окремих елементів витрат, що належать до виробничої собівартості. 3. Особливості калькуляції собівартості продукції. 4. Поняття цін, їх види та функції.
15.	Фінансово-економічні результати діяльності підприємства 1. Поняття доходу та прибутку як основних показників діяльності підприємства. 2. Поняття фінансової діагностики та оцінки фінансово-економічного стану підприємства. 3. Напрямки підвищення ефективності діяльності підприємства.
16.	Економічна безпека та антикризова діяльність 1. Сутність та форми економічної безпеки підприємства. 2. Вплив держави на формування економічної безпеки підприємства. 3. Оцінка рівня економічної безпеки підприємства. 4. Резерви підвищення рівня економічної безпеки підприємства.

Індивідуальні науково-дослідні завдання (ІНДЗ)

Тема індивідуального завдання з навчальної дисципліни «Економіка підприємства» обирається здобувачем (студентом) самостійно та погоджується із викладачем.

п\п	Перелік ІНДЗ
	- Особливості визначення місії та головних напрямів діяльності підприємства. - Тенденції зміни законодавчої бази діяльності підприємств в Україні - Гнучкість підприємства як виробничої системи в ринкових умовах: критерії, характеристика, засоби забезпечення. - Особливості окремих організаційно-правових форм господарювання. - Роль малих підприємств у розвитку економіки України - Організаційні та управлінські аспекти діяльності акціонерного товариства. - Шляхи підвищення ефективності аналізу зовнішнього середовища. - Проблеми розширення інструментарію здійснення сканування чинників зовнішнього середовища. - Моніторинг, його результативність. - Прогнозування, резерви підвищення його ефективності. - Сутність системного підходу до визначення психологічних методів управління. - Взаємозв'язок структури підприємства та ефективності його функціонування. - Вітчизняний та зарубіжний досвід вдосконалення організаційної структури управління підприємством. - Економіка України: стан та перспективи розвитку. - Доцільність державного втручання у розвиток ринкових відносин. - Переваги та недоліки окремих форм підприємницької діяльності. - Сутність партнерства. - Зміст, завдання та місце виробничої програми у системі господарських планів підприємства.

19. Системи та методи планування виробничої програми підприємства, моделювання.
20. Умови оптимізації обсягів випуску продукції у конкурентному середовищі.
21. Проблеми оптимізації чисельності персоналу підприємства.
22. Напрямки вдосконалення системи стимулювання персоналу.
23. Шляхи підвищення продуктивності праці на підприємстві.
24. Методи і моделі управління персоналом.
25. Напрями інтенсифікації відтворення та шляхи кращого використання основних фондів підприємства.
26. Сучасна політика ресурсозбереження та ефективність її здійснення.
27. Проблеми та шляхи підвищення ефективності використання оборотних коштів на підприємствах України.
28. Переваги та недоліки прямих інвестицій.
29. Шляхи прискорення окупності інвестицій.
30. Фінансові інвестиції та ефективність їх використання.
31. Поняття та види інноваційних процесів, їх вплив на виробництво, господарську діяльність.
32. Науково-технічний прогрес - головний чинник розвитку і підвищення ефективності виробництва.
33. Проблеми оцінки економічної ефективності нововведень
34. Проблема вдосконалення техніко-технологічної бази виробництва.
35. Напрями вдосконалення транспортного господарства підприємства.
36. Логістичні процеси на підприємстві та шляхи їх удосконалення.
37. Процес виробництва продукції, його складові та принципи раціональної організації.
38. Типи і методи організації виробництва.
39. Соціальна інфраструктура, її значення і тенденції розвитку на підприємствах за ринкових умов господарювання.
40. Класифікація витрат та її значення в управлінні витратами підприємства за прийняття окремих господарських рішень.
41. Особливості окремих методів калькуляції собівартості продукції та умови їх застосування.
42. Напрями зменшення собівартості продукції.
43. Функції прибутку підприємства.
44. Фактори формування прибутку підприємства.
45. Рентабельність, показники оцінки та резерви підвищення.
46. Маржинальна оцінка фінансових результатів підприємства.
47. Стратегія структурної перебудови економіки України та її базових галузей.
48. Практика здійснення та ефективність реструктуризації суб'єктів господарювання в Україні.
49. Вітчизняний і зарубіжний досвід реструктуризації різних суб'єктів господарювання.
50. Проблема підвищення впливу держави на формування економічної безпеки підприємства.
51. Методологія оцінки рівня економічної безпеки підприємства.
52. Проблема оцінки та підвищення рівня соціальної безпеки підприємства.

Завдання для самостійної роботи

Самостійна робота здобувачів з дисципліни «Економіка підприємства» спрямована на узагальнення, засвоєння та закріплення знань по кожній темі. Вона включає такі види робіт: опрацювання лекційного матеріалу, рекомендованої літератури, підготовку до практичних занять, розгляд питань, які виносились на самостійне вивчення, вирішення практичних ситуацій.

№	Назва теми (завдання / питання)	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1.	Теорії підприємств і основи підприємництва: Етимологічні аспекти навчальної дисципліни «Економіка підприємства». Етимологічні аспекти терміну «економіка»: економіка, як наука; економіка, як сфера господарської діяльності. Економічна система та її первинна ланка – підприємство. Підприємства, як об’єкт господарювання. Економіка підприємства як об’єкт наукового дослідження. Економічні закони. Система економічних законів. Предмет науки «Економіка підприємства». Економічні потреби. Економічні інтереси. Форми економічних інтересів людини-працівника та людини-власника. Генезис економічної думки, економічної теорії та економічних шкіл (етапи розвитку економічної теорії). Економічні школи, етапи їх становлення та характеристика: Меркантилізм, Класична політична економія (зокрема фізіократи) та еволюція класичної політичної економії, Марксизм, Неокласична економічна теорія, Кейнсіанство, Інституціоналізм, Монетаризм. Підприємництво як сучасна форма господарювання. Визначення понять: підприємництво та бізнес. Структурно-елементна характеристика підприємництва. Основні функції підприємництва. Принципи здійснення підприємницької діяльності. Роль підприємництва у формуванні ефективної економіки. Організаційно-правові форми підприємництва. Типологія виробничої підприємницької діяльності: <i>за спрямуванням</i>(традиційна /класична/, частково-інноваційна, інноваційна) та <i>за характером</i> (основна, допоміжна). Типологія посередницької підприємницької діяльності з визначенням понять: агентування, брокер, комісіонер, консигнант, торговий дім, дистриб’ютор, дилер, комівояжер, ф’ючерсний контракт, опціон. Порівняльна характеристика організаційно-правових форм підприємницької діяльності.	3.5	5.5
2.	Види підприємств, їх організаційно-правові форми: Законодавче забезпечення діяльності підприємств. Структура Господарського кодексу України. Законодавство про підприємництво. Господарський кодекс України. Структура Господарського кодексу України. Суб’єкти господарювання та їх характеристика (Господарський кодекс України, статті: 55,56,57,59.60) Правові основи функціонування підприємств. Визначення терміну «підприємство». Організаційно-правові атрибути підприємства. Майно підприємства. Види підприємств. Об’єднання підприємств. Господарські товариства.	5.5	7.5
3.	Зовнішнє середовище господарювання підприємств: Міжнародне оточення. Розвиток управління міжнародним бізнесом. Різновиди міжнародного бізнесу: експорт, ліцензування, спільні підприємства, прямі інвестиції, багатонаціональні корпорації. Фактори міжнародного середовища: культура, економіка, держава і державне регулювання, політична обстановка.	5.5	5.5
4.	Структура та управління підприємством: Апарат управління підприємством та функції його органів. Апарат управління. Лінійний та функціональний персонал	3.5	7.5

	апарату управління. Структурний підрозділ апарату управління. Лінійне керівництво підприємства. Схема управлінського апарату підприємства (служби підприємства та функції їх відділів).		
5.	Розвиток підприємств: сучасні моделі, трансформація та реструктуризація: Суть трансформації та реструктуризації: понятійно-правовий аспект визначення. Трансформація підприємства (визначення). Реструктуризація підприємства (визначення). Реорганізація підприємства (визначення). Форми реструктуризації: виробнича, активів, фінансова, корпоративна. Види (форми) корпоративної реструктуризації (реорганізації).	3.5	5.5
6.	Ринок і продукція: Пропозиція та попит. Детермінанти попиту. Попит і пропозиція на товар. Ілюстрація процесу формування ціни через взаємодію попиту пропозиції. Детермінанти попиту. Параметри дії на збут. Ціна товару, як параметр дії на збут та її характеристика: <i>власне граничний дохід та граничний дохід; цінова еластичність попиту (еластичний, нееластичний, нейтрально еластичний попит); залежність цінової еластичності від доходів покупців; еластичність попиту на різні товари; реакція конкурентів на зміну ціни; ціна як засіб залучення покупця; ціна як індикатор якості.</i>	3.5	7.5
7.	Планування діяльності підприємства: Різновиди планів та їх характеристика. Перспективне: довгострокове (стратегічне) та середньострокове (тактичне) планування. Поточне планування. Техніко-економічне та оперативно-календарне планування. Напрями оперативно-календарного планування: календарне планування та диспетчеризація. Основні системи оперативного планування. Зміст та взаємопов'язаність довго-, середньо- та короткострокових планів підприємства. Основні розділи планів підприємства та їх характеристика.	3.5	7.5
8.	Персонал підприємства, продуктивність і оплата праці: Поняття, класифікація та структура персоналу. Кадрова політика підприємства. Штатний розпис та його характеристика. Кадрова політика: основні завдання та її різновиди. Сутність, функції та структура оплати праці. Елементи організації заробітної плати. Визначення заробітної плати відповідно до ЗУ «Про оплату праці». Функції заробітної плати: відтворювальна, стимулююча, регулююча, соціальна, формування платоспроможного попиту. Схема елементів організації заробітної плати. Форми та системи оплати праці на підприємстві. Системи відрядної форми оплати праці: пряма відрядна, непряма відрядна, відрядно-преміальна, відрядно-прогресивна, відрядно-регресивна, акордна, їх характеристика та методика визначення. Системи почасової форми оплати праці: почасово-проста (погодинна, денна, місячна) та почасово-преміальна, їх характеристика та методичне визначення. Преміювання у системі стимулювання роботи трудових колективів. Преміювання та премія (визначення категорій). Преміальна система та її 5-ть складових частин: показники, умови, розміри та шкала, коло працівників преміювання, джерело преміювання.	3.5	5.5

9	Капітал підприємства: Нематеріальні ресурси та нематеріальні активи як перетворена форма інтелектуального капіталу підприємства. Господарський кодекс України: глава 16 «Використання у господарській діяльності прав інтелектуальної власності» (статті 154 – 162). Об'єкти прав інтелектуальної власності: винаходи та корисні моделі; промислові зразки; сорти рослин та породи тварин; торговельні марки; комерційне (фірмове) найменування; географічне зазначення; комерційна таємниця; комп'ютерні програми; інші об'єкти передбачені законом. Закони України та нормативні документи, що регулюють права інтелектуальної власності належать: ЗУ «Про охорону прав на знаки для товарів і послуг» від 23.12.93 р. № 2771-XII; ЗУ «Про охорону прав на промислові зразки» від 23.12.93 р. № 3770-XII; ЗУ «Про авторське право і суміжні права» від 23.12.93 р. № 3793-XII; ЗУ «Про охорону прав на винаходи і корисні моделі» від 23.12.93 № 3769-XII; П(С)БО «Нематеріальні активи» від 18.10.1999 р. №242. Нематеріальні ресурси. Об'єкти промислової власності: <i>винаходи, корисні моделі, промислові зразки, фірмове найменування, раціоналізаторські пропозиції, ноу-хау, гудвіл</i>. Об'єкти, що охороняються авторськими та суміжними правами: <i>товари в галузі науки, літератури і мистецтва, комп'ютерні програми, банки даних, типології інтелектуальних мікросхем, права виконавців, виробників фонограм та організацій мовлення, авторське право та суміжні права</i>. Нематеріальні активи: <i>визначення та характеристика</i>. Склад нематеріальних активів. Понятійно-термінологічна характеристика основних засобів підприємства, їх облік, вартісна оцінка та показники ефективного використання. Основні засоби (енциклопедичне визначення). Класифікація основних засобів: згідно П(С)БО 7 «Основні засоби» та Податкового кодексу (ст. 145, п. 145.1). Основні засоби: за характером участі у виробничому процесі (активні та пасивні) та для цілей оподаткування (виробничі та невикористані). Структура основних засобів: видова, прогресивна, вікова. Оцінка основних засобів залежно від моменту проведення: первинна (або балансова) та відновна. Оцінка основних засобів залежно від стану основних засобів: повна та залишкова. Ліквідаційна вартість основних засобів. Середньорічна вартість основних засобів. Показник, що характеризує озброєність праці основними засобами (капіталоозброєність). Показники, що характеризують ефективність використання основних засобів: капіталомісткість, капіталовіддача, рентабельність основних засобів. Показник, що відображає взаємозалежність між: капіталовіддачею, капіталоозброєністю та продуктивністю праці.	3.5	5.5
10.	Інвестиції: Інвестиції: економіко-правове визначення та понятійно-термінологічна характеристика. Енциклопедичне та згідно ЗУ «Про інвестиційну діяльність» визначення терміну інвестиції. Склад майнових та інтелектуальних цінностей інвестицій відповідно до ЗУ «Про інвестиційну діяльність». Визначення термінів: інвестування, інвестиційна діяльність (в тому числі за ЗУ «Про інвестиційну діяльність»), інвестиційна політика, інвестиційний клімат, інвестиційний барометр, інвестиційний бум, інвестиційні товари, інвестиційний податковий кредит,	3.5	7.5

	інвестиційний цінний папір, інвестування за формулою. Показники, що визначають інвестиційний клімат. Три групи чинників, що визначають інвестиційний клімат: інституційні, економічні, соціально-психологічні та їх змістове наповнення. Інвестиційний клімат в Україні: нормативно-правовий аспект, аспект оподаткування, регуляторний аспект (у сфері дозвільної системи, у сфері ліцензування). Правове регулювання інвестиційної діяльності. ЗУ «Про інвестиційну діяльність» та його основні положення, зокрема: об'єкти та суб'єкти інвестиційної діяльності, рівноправність суб'єктів інвестиційної діяльності, обов'язки інвестора, обов'язки суб'єктів інвестиційної діяльності, правовий документ, що регулює взаємовідносини між суб'єктами інвестиційної діяльності, джерела фінансування інвестиційної діяльності, державне регулювання інвестиційної діяльності та шляхи його забезпечення.		
11.	Інноваційна діяльність: Понятійно-термінологічні основи інновацій та інноваційної діяльності. Понятійно-термінологічний апарат процесу інновацій в контексті економіко-правового визначення та регулювання: інновація (нововведення); інноваційна діяльність (згідно ЗУ «Про інноваційну діяльність»); інноваційний продукт; ознаки інновації; інноваційний потенціал; комплекс параметрів інноваційності підприємств; інноваційна модель підприємництва; інноваційний фонд; інноваційний банк тощо. Класифікація інновацій. Класифікація та характеристика інновацій за ознаками: сферою застосування (технічні, організаційні); способом їх впровадження (системні (інкрементальні), одиничні (стихійні)); сферою внесення змін, які вони викликають (радикальні, рекомбінаційні, модифікаційні); причинами виникнення (стратегічні, реактивні).	3.5	7.5
12.	Техніко-технологічна база і виробнича потужність підприємства: Форми суспільної організації виробництва, як один із визначальних чинників формування виробничої потужності підприємства. Форми раціональної організації суспільної праці. Основні організаційні форми концентрації. Оптимізація розміру підприємства. Фактори впливу на розмір підприємства. Мінімальний та максимальний розміри підприємства. Спеціалізація та кооперування. Комбінування та його форми. Конверсія. Диверсифікація. Вибір виробничого процесу та планування виробничої потужності підприємства. Вибір процесу: <i>виробляти</i> або <i>купувати</i>? (фактори щодо оптимізації цього рішення). Види виробничих процесів: <i>неперервні/перервні</i> та їх характерні риси. Типи виробництва: <i>власне неперервне, масове (конвеєрне), серійне, одиничне (індивідуальне), проект(не)</i>. Відповідність між процесом та виробом (<i>концепція у виборі процесу</i>). Автоматизація: переваги та недоліки. Комп'ютеризація: переваги та недоліки. Гнучка виробнича система: переваги та недоліки. Інтегроване комп'ютерне виробництво (основна мета).	3.5	7.5
13.	Організація виробництва і забезпечення якості продукції: Характеристика виробничого процесу. Класифікація виробничого процесу за ознакою: роль у загальному процесі виготовлення готової продукції (основні, допоміжні, обслуговуючі,	3.5	7.5

	управлінські); характер впливу на предмет праці (технологічні, природні); форма взаємозв'язку із суміжними процесами (прямі, аналітичні, синтетичні); ступінь безперервності (безперервні, дискретні); характер устаткування, що використовується (апаратні, відкриті); рівень механізації (ручні, машино-ручні, машинні, автоматичні, комплексно-автоматичні); масштаб виробництва (масові, серійні, індивідуальні); характер об'єкта виробництва (прості, складні). Типи виробництва та організація виробничого процесу в часі. Типи виробництва (масовий, серійний, одиничний) та їх характеристика. Класифікація серійного виробництва залежно від масштабів, номенклатури продукції, рівня спеціалізації робочих місць. Організація виробничого процесу в просторі: формування виробничої структури підприємства. Класифікація цехів виробничих дільниць. Форми виробничих структур: <i>цехова, безцехова, корпусна, філіальна</i>. Типи виробничих структур: <i>технологічна, предметна, подетальна, змішана</i>. Показники якості продукції та методи їх кількісного вимірювання. Показники якості продукції: <i>узагальнюючі, комплексні, одиничні</i>. Організація технічного контролю на підприємстві. Технічний контроль (визначення). Організаційна структура ВТК на підприємстві. Функції ВТК. Форми технічного контролю. Види технічного контролю. Об'єкти технічного контролю. Засоби контролю.		
14.	Витрати на виробництво та реалізацію продукції: Класифікація операційних витрат. Класифікація операційних витрат підприємства за певними ознаками та їх характеристика, зокрема за: економічним змістом; видами діяльності підприємства; видами звичайної діяльності підприємства; роллю у господарському процесі; доцільністю; календарним періодом; стадіями виробничого процесу; охопленням бізнес-планом; можливістю контролю; охопленням нормуванням; календарним періодом; порядком формування (генерування) прибутку (фінансового результату) підприємства; способом перенесення на собівартість продукції або окремих видів виробництва; ступенем однорідності; видами витрат (або методом обліку витрат); місцем виникнення витрат; залежністю відносно прийнятих рішень; ступенем впливу обсягу виробництва на рівень витрат (за визначенням беззбиткового обсягу виробництва). Групування операційних витрат за однорідними економічними елементами. Групування операційних витрат за однорідними економічними елементами відповідно до П(С)БО 16 «Витрати». Склад та характеристика економічних елементів операційних витрат, зокрема: матеріальних витрат, витрат на оплату праці, амортизаційних відрахувань, відрахувань на соціальні заходи, інших операційних витрат. Кошторис витрат на виробництво. Групування витрат на виробництво продукції за статтями калькуляції. Калькуляція (визначення). Планові та фактичні калькуляції. Об'єкт калькулювання. Калькуляційна одиниця. Групування витрат за статтями калькуляції. Калькуляційні статті, їх склад та методика обчислення. Методи калькулювання: метод	3.5	5.5

	загальної калькуляції (традиційний), калькуляція за методом величини покриття, метод зворотної калькуляції.		
15.	Фінансово-економічні результати діяльності підприємства: Поняття і класифікація доходу підприємства. Дохід підприємства з економічної точки зору. Валовий дохід (визначення) для цілей податкового обліку та його складові. Визнання валового доходу в податковому обліку. Прибуток як кінцевий результат діяльності підприємства. Сутність рентабельності. Характеристика прибутку юридичної особи, як: стратегічна мета, кінцевий фінансовий результат, основний елемент фінансових ресурсів підприємства, джерело створення достатку для його власників, одне із джерел фінансування доходної частини бюджету держави. Функції прибутку: сигнальна, розподільча, стимулююча. Різновиди прибутку: економічний, бухгалтерський, нормальний, прибуток з метою оподаткування. Методичні основи обчислення прибутку для цілей оподаткування.	3.5	5.5
16.	Економічна безпека та антикризова діяльність: Основні напрями організації економічної безпеки за окремими функціональними складовими. Напрями організації економічної безпеки за функціональними складовими: фінансовою; інтелектуальною і кадровою; техніко-технологічною; політико-правовою; інформаційною; екологічною; силовою. Правові основи економічної безпеки підприємства та захисту інформації. Нормативно-правові акти та їх побіжний огляд: Закон України «Про інформацію» від 02.10.1992 № 2657-XII; Закон України «Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах» від 05.07.1994 № 80/94-ВР; Закон України «Про державну таємницю» від 21.01.1994 № 3855-XII; Закон України «Про захист персональних даних» від 01.06.2010 № 2297-VI.	5.5	7.5
	Разом	60	104

Методи навчання

При викладанні використовуються основні традиційні та інтерактивні методи навчання, новітні технології, спрямовані на досягнення освітньої мети й прогнозованих програмних результатів, зокрема:

- методи формування професійної компетентності (розповідь, пояснення, бесіда, ілюстрація, демонстрація, візуалізація, дискусія тощо);
- методи формування практичних умінь та навичок (розв'язування задач, виконання практичних завдань, розробка схем, таблиць, розробка та захист презентацій, аналіз нормативних документів тощо).

Система контролю та оцінювання

Методи поточного контролю, зокрема:

- контрольні роботи (тематичні, модульні).
- тести, опитування, самостійні роботи за індивідуальними завданнями.
- захист бізнес-кейсів, результатів досліджень
- налітні звіти, реферати, тези доповідей, статті
- презентації результатів виконання завдань

- презентація власного підготовленого кейсу, який складений на основі реальних сценаріїв і стратегій розвитку компаній, інноваційних регіонів.
- інші види індивідуальних та групових завдань

Форми підсумкового контролю, зокрема – екзамен (у тестовій формі, усний або письмовий). Іспит в системі МУДЛІ шляхом виконання тестової екзаменаційної роботи. З цією метою розроблено окремий документ, що вміщує перелік тестових завдань з числом одиниць понад 200. Відтак недоцільно переобтяжувати поточний документ таким обсягом інформації. Це пояснює відсутність переліку екзаменаційних питань.

Критерії оцінювання поточного та підсумкового контролю

Критерії оцінювання:

Загальна кількість балів, яку студент може отримати у процесі вивчення дисципліни протягом семестру, становить 100 балів, з яких 52 бали студент набирає при поточних видах контролю, 8 балів за захист ІНДЗ і 40 балів – у процесі підсумкового виду контролю (іспиту).

Кількість балів за кожний навчальний елемент виводиться із суми поточних видів контролю. Кількість балів за змістовний модуль дорівнює сумі балів, отриманих за навчальні елементи даного модуля. Максимальна кількість балів складає: за 1 модуль – 30 балів (в тому числі 1-а модульна контрольна робота — 10 балів); за 2 модуль – 22 бали (в тому числі 2-а модульна контрольна робота — 10 балів), ІНДЗ – 8. Всього — 60 балів.

Якщо студент набрав менше 35 балів, він не допускається до складання іспиту.

Підсумкова оцінка за навчальну дисципліну, з якої складається іспит, виводиться із суми балів поточного контролю за модулями (60 балів) та модуля-контролю (іспит) – 40 балів.

Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання може бути досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання навчальної дисципліни. Мінімальний пороговий рівень оцінки варто визначати за допомогою якісних критеріїв і трансформувати його в мінімальну позитивну оцінку використовуваної числової (рейтингової) шкали.

Розподіл балів

Поточне оцінювання (аудиторна та самостійна робота)																		ІНДЗ	Екза мен	Всього балів
Змістовий модуль №1											Змістовий модуль № 2									
Т 1	Т 2	Т 3	Т 4	Т 5	Т 6	Т 7	Т 8	Т 9	Т 10	МКР 1	Т 11	Т 12	Т 13	Т 14	Т 15	Т 16	МКР 2	8	40	100
2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	10	2	2	2	2	2	2	10			

Т1, Т2 ... Т9 – теми змістових модулів.

Критерії оцінювання індивідуального навчально-дослідного завдання з навчальної дисципліни «Економіка підприємства»

Науково-пошукова робота повинна містити три частини: теоретичну (огляд законодавчої бази, теоретичного матеріалу, досліджень науковців з даної теми), практичну (аналіз статистичних даних, соціально-економічних показників), висновки та пропозиції.

Оцінка «**вісім**» ставиться тоді, коли студент вільно володіє проблематикою досліджуваної теми, здійснює самостійний аналіз опрацьованого матеріалу, використовує широке коло наукових праць, в тому числі іноземних, робота відповідає всім вищезазначеним вимогам щодо оформлення.

Оцінка «**сім-шість**» ставиться тоді, коли студент при захисті, виявивши належну підготовку, допускає неточності у трактуванні окремих проблем, відчуває певні труднощі в узагальненні теоретичного матеріалу. Є незначні недоліки в змісті та оформленні роботи.

Оцінка «**п'ять-чотири**» виставляється тоді, коли студент орієнтується в тематиці роботи, але не може зробити висновки, пов'язати теоретичні узагальнення, оформлення роботи не відповідає вимогам.

Оцінка «**три-один**» виставляється тоді, коли студент за наявності роботи не орієнтується в проблемі та не відповідає на поставлені питання.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
	Оцінка (бали)	Пояснення за розширеною шкалою
Відмінно	A (90-100)	відмінно
Добре	B (80-89)	дуже добре
	C (70-79)	добре
Задовільно	D (60-69)	задовільно
	E (50-59)	достатньо
Незадовільно	FX (35-49)	незадовільно з можливістю повторного складання
	F (1-34)	незадовільно з обов'язковим самостійним опрацюванням освітнього компоненту до перескладання

Перелік питань для самоконтролю та підсумкового контролю навчальних досягнень

1. Особливості визначення місії та головних напрямів діяльності підприємства.
2. Тенденції зміни законодавчої бази діяльності підприємств в Україні
3. Гнучкість підприємства як виробничої системи в ринкових умовах: критерії, характеристика, засоби забезпечення.
4. Особливості окремих організаційно-правових форм господарювання.
5. Роль малих підприємств у розвитку економіки України
6. Організаційні та управлінські аспекти діяльності акціонерного товариства.
7. Шляхи підвищення ефективності аналізу зовнішнього середовища.
8. Проблеми розширення інструментарію здійснення сканування чинників зовнішнього середовища.
9. Моніторинг, його результативність.
10. Прогнозування, резерви підвищення його ефективності.
11. Сутність системного підходу до визначення психологічних методів управління.
12. Взаємозв'язок структури підприємства та ефективності його функціонування.
13. Вітчизняний та зарубіжний досвід вдосконалення організаційної структури управління підприємством.
14. Економіка України: стан та перспективи розвитку.
15. Доцільність державного втручання у розвиток ринкових відносин.
16. Переваги та недоліки окремих форм підприємницької діяльності.
17. Сутність партнерства.
18. Зміст, завдання та місце виробничої програми у системі господарських планів підприємства.
19. Системи та методи планування виробничої програми підприємства, моделювання.
20. Умови оптимізації обсягів випуску продукції у конкурентному середовищі.
21. Проблеми оптимізації чисельності персоналу підприємства.
22. Напрямки вдосконалення системи стимулювання персоналу.
23. Шляхи підвищення продуктивності праці на підприємстві.
24. Методи і моделі управління персоналом.
25. Напрями інтенсифікації відтворення та шляхи кращого використання основних фондів підприємства.
26. Сучасна політика ресурсозбереження та ефективність її здійснення.
27. Проблеми та шляхи підвищення ефективності використання оборотних коштів на підприємствах України.
28. Переваги та недоліки прямих інвестицій.

29. Шляхи прискорення окупності інвестицій.
30. Фінансові інвестиції та ефективність їх використання.
31. Поняття та види інноваційних процесів, їх вплив на виробництво, господарську діяльність.
32. Науково-технічний прогрес - головний чинник розвитку і підвищення ефективності виробництва.
33. Проблеми оцінки економічної ефективності нововведень
34. Проблема вдосконалення техніко-технологічної бази виробництва.
35. Напрями вдосконалення транспортного господарства підприємства.
36. Логістичні процеси на підприємстві та шляхи їх удосконалення.
37. Процес виробництва продукції, його складові та принципи раціональної організації.
38. Типи і методи організації виробництва.
39. Соціальна інфраструктура, її значення і тенденції розвитку на підприємствах за ринкових умов господарювання.
40. Класифікація витрат та її значення в управлінні витратами підприємства за прийняття окремих господарських рішень.
41. Особливості окремих методів калькуляції собівартості продукції та умови їх застосування.
42. Напрями зменшення собівартості продукції.
43. Функції прибутку підприємства.
44. Фактори формування прибутку підприємства.
45. Рентабельність, показники оцінки та резерви підвищення.
46. Маржинальна оцінка фінансових результатів підприємства.
47. Стратегія структурної перебудови економіки України та її базових галузей.
48. Практика здійснення та ефективність реструктуризації суб'єктів господарювання в Україні.
49. Вітчизняний і зарубіжний досвід реструктуризації різних суб'єктів господарювання.
50. Проблема підвищення впливу держави на формування економічної безпеки підприємства.
51. Методологія оцінки рівня економічної безпеки підприємства.
52. Проблема оцінки та підвищення рівня соціальної безпеки підприємства.

Зарахування результатів неформальної освіти.

Здобувач має право на визнання результатів навчання, отриманих у неформальній/інформальній освіті, що здійснюється на добровільній основі і передбачає підтвердження досягнутих програмних результатів навчання, передбачених освітньою програмою.

В межах поточного контролю до загальної кількості балів здобувача можуть зараховуватися додаткові бали за умови наявності сертифікату про результати неформальної/інформальної освіти з проблеми, що відповідає тематиці курсу, здобутого на освітніх платформах «Prometheus», «EdEra», «Keystone», «Coursera» тощо. Кількість балів, що зараховується студенту, залежить від обсягу здобутих кредитів та отриманих результатів навчання, однак не більше ніж 25% (25 балів) від загальної кількості балів за курс (100 балів за системою ЄКТС).

Рекомендована література Основна література

1. Бойчик І. М. Економіка підприємства: підручник / І. М. Бойчик. К.: Кондор Видавництво, 2016. 378 с.
2. Гетьман О.О., Шаповал В.М. Економіка підприємства: навч. посіб. / О.О.Гетьман, В.М. Шаповал. К.: ЦНЛ, 2019. 488 с.

3. Економіка підприємства: підручник / під заг. ред. д.е.н., проф. Ковальської Л.Л. та проф. Кривов'язюка І.В. Київ: Видавничий дім «Кондор», 2020. 620 с.
4. Економіка підприємства: навчальний посібник / О. М. Бандурка, Є.В. Ковальов, М.А. Садиков, О.С. Маковоз / за заг. ред. О.М. Бандурки. Харків: ХНУВС, 2017. 192 с.
5. Іванілов О.С. Економіка підприємства: підручник / О.С. Іванілов. К.: ЦНД, 2019. 728 с.
6. Яковлєв А.І., Ларка М.І., Сударкіна С.П. Економіка підприємства: магістерський курс: навч. посіб. / А.І. Яковлєва, Л.С. Ларка. Харків.: НТУ«ХПІ», 2018. 516 с.

Додаткова література

1. Конституція України від 01.01.2020 No254к/96-ВР
URL <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>
2. Господарський кодекс України від 16.02.2019р. No436-IV
URL <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15>
3. Кодекс України з процедур банкрутства від 18.10.2018р. (зі змінами і доповненнями) URL <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2597-19#n1753>
4. Податковий кодекс України від 02.12.2010 No2755-VI // Офіційний сайт Верховної Ради України URL <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
5. Цивільний Кодекс України від 13.02.2019р. No435-IV.
URL <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15>
6. Кодекс законів про працю України. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322->
7. Закон України Про акціонерні товариства: Закон України від 17.10.2019р. No541-VI
URL <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/514-17>
9. Закон України Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань від 16.01.2020р. No755-IV
URL <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/755-15>
10. Закон України Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні: Закон України від 05.12.2012р. No433-VI, (зі змінами і доповненнями) URL <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3715-17>
11. Закон України «Про розвиток та державну підтримку малого і середнього підприємництва в Україні» від 22.03.2012р. URL <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4618-17>
12. Закон України Про ціни і ціноутворення від 21.06.2012 р. No507-VI, (зі змінами і доповненнями) URL <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5007-17>
13. Лановська І.І. Інноваційна екосистема: сутність та принципи // Економіка і суспільство. Випуск 11. 2017. С. 257-261.

Інформаційні ресурси

1. Нормативні акти України. www.nau.kiev.ua
2. Міністерство економічного розвитку і торгівлі України: www.me.gov.ua
3. Державна служба статистики України: www.ukrstat.gov.ua
4. База українського законодавства в Інтернеті: www.lawukraine.com
5. Офіційний сайт Чернівецької області: www.bucoda.cv.ua
6. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського: www.nbuv.gov.ua
7. Національна парламентська бібліотека: www.alpha.rada.kiev.ua
8. Національна бібліотека наукових видань: www.library.if.ua
9. Бібліотека банківської справи: www.lib.academy.sumy.ua
10. Електронна бібліотека Львівської комерційної академії: www.dev.lac.lviv.ua/lib
11. Наукова бібліотека ім. Максимовича: www.lib-gw.univ.kiev.ua
12. Наукова бібліотека Донецького університету: www.library.dongu.donetsk.ua
13. Луганська обласна універсальна наукова бібліотека ім. М. Горького: www.library.lg.ua
14. Дніпропетровська обласна наукова бібліотека: www.lib.dp.ua
15. Вінницька державна обласна універсальна наукова бібліотека ім. К.А. Тімірязєва: www.library.vinnitsa.com
16. Львівська електронна бібліотека ім. В. Стефаника: www.lsl.lviv.ua
17. Одеська державна наукова бібліотека ім. М. Горького: www.ognb.odessa.ua

18. Велика економічна бібліотека: www.economics.com.ua

19. Електронна бібліотека: www.lib.com.ua.

Політика академічної доброчесності

Дотримання політики щодо академічної доброчесності учасниками освітнього процесу при вивченні навчальної дисципліни регламентовано такими документами:

✓ «Етичний кодекс Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича». URL: https://www.chnu.edu.ua/media/jxdfs0zb/etychnyi-kodeks-chernivets_koho-natsionalnoho-universytetu.pdf;

✓ «Положенням про виявлення та запобігання академічного плагіату у Чернівецькому національному університету імені Юрія Федьковича». URL: <https://www.chnu.edu.ua/media/hkzbr1b2/polozhennia-pro-vyivlennia-ta-zapobihannia-akademichnomu-plahiatu-u-chnu-2025.pdf>